

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Коломийський навчально-науковий інститут

Кафедра соціально-економічних та природничих дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика трудового навчання

Освітня програма : Початкова освіта

Спеціальність : 013 Початкова освіта

Галузь знань : 01 «Освіта»/ Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 3 від “3” жовтня 2019 р.

м. Коломия - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика трудового навчання
Викладач (-і)	Федюк Юлія Іванівна
Контактний телефон викладача	0951494154
Е-mail викладача	juliagold05@gmail.com
Формат дисципліни	Денна, заочна форма / дистанційне навчання
Обсяг дисципліни	120
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=63&id_cou=6615
Консультації	Консультації до самостійної роботи студентів проводиться на практичних заняттях (тривалість – не фіксована, залежить від потреб студента проводиться у межах робочого часу викладача), консультація до екзамену – 1 год .
2. Анотація до курсу	
<p>Курс «Методика трудового навчання» спрямований на розвиток особистості через залучення студентів до засвоєння теоретичної інформації та практичної роботи з різними матеріалами, ознайомлення з засобами праці, формування конструктивного підходу до вирішення трудових завдань і навчання безпеки праці.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу: включає оволодіння загальними та новітніми методами викладання предмету з опорою на засвоєння теоретичних і практичних знань і умінь про найбільш розповсюджені матеріали, їх властивості, технологію виробництва та обробки; навчання студентів практичному застосуванню найпростіших інструментів і пристосувань для ручної обробки різних матеріалів, дотримання правил безпечної праці та гігієни; формування практичних умінь у предметно – перетворювальній, конструкторській та конструктивно – художній діяльності на основі навичок самостійного планування послідовності трудових дій; ознайомлення з прийомами художнього конструювання виробів та виконання технік декоративно – прикладного характеру; оволодіння основами естетики та культури праці, елементами дизайну.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Загальна компетентність: КЗ-1. Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.</p> <p>Фахові компетентності: СК-1.3. Технологічна компетентність. Здатність до застосування професійно профільованих проектно-технологічних знань, умінь і навичок, які є теоретичними основами побудови змісту освітньої галузі «Технології» загалом та окремих його змістових ліній. Складниками технологічної компетентності є: ІКТ-компетентність, компетентності з техніки обробки матеріалів, технічної творчості, декоративно-ужиткового мистецтво та самообслуговування.</p> <p>СК-3.1. Дидактична. Здатність майбутнього вчителя (випускника) вирішувати стандартні та проблемні професійні завдання, що виникають в освітній практиці початкової школи, на основі сформованих знань про теоретичні засади побудови змісту і процесу навчання молодших учнів, у тому числі ґрунтовних знань про сучасні теорії навчання, гнучкого володіння методами навчання; спроможність обґрунтовано обирати прийоми, засоби, технології, форми організації навчання, адекватні дидактичній ситуації.</p> <p>СК-4.2. Варіативна. Здатність учителя працювати за будь-яким навчально-методичним комплектом, здатність обирати найефективніший навчально-методичний комплект для досягнення цілей і завдань навчання предмета/освітньої галузі в початковій школі, визначених Державним стандартом і навчальною програмою.</p> <p>СК-4.3. Спеціально-методична. Здатність до навчання молодших школярів будь-яким елементам змісту програми.</p> <p>СК-4.4. Контрольно-оцінювальна. Здатність до реалізації критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи; здатність дотримуватись Державних вимог до рівня загальноосвітньої підготовки учнів початкової школи, визначених у програмі.</p> <p>СК-4.6. Технологічна. Здатність упроваджувати сучасні навчальні технології, інноваційні підходи,</p>	

передовий педагогічний досвід до навчання окремих питань певної освітньої галузі/предмету початкової школи.

Програмні результати навчання:

РН1 Здатність демонструвати знання сучасних теоретичних основ освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

РН4 Здатність застосовувати закономірності та теорію процесу навчального пізнання, сучасні навчальні технології.

РН5 Здатність визначати сутність методичних систем навчання учнів початкової школи освітніх галузей/змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

РН6 Здатність до застосування нормативних документів, що регламентують Початкову освіту: Державного стандарту початкової освіти, навчальних програм предметів, які вивчаються в початковій школі, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи.

РН7 Здатність застосовувати знання, уміння й навички, що становлять теоретичну основу освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти, під час розв'язування навчально-пізнавальних і професійно-зорієнтованих задач.

РН8 Уміння проектувати процес навчання з предмету у вигляді календарно-тематичного планування для певного класу, теми.

РН9 Здатність до моделювання процесу навчання учнів початкової школи певного предмету: розробляти проекти уроків та їхні фрагменти, методику роботи над окремими видами завдань, створювати методику підготовчої роботи, ознайомлення та формування уявлень і понять, вмінь та навичок з метою опанування учнями певних елементів змісту програми.

РН10 Уміння проводити моніторинг якості навчальних досягнень учнів з певної теми. Здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів згідно з критеріями оцінювання та у відповідності до Державних вимог до рівня навчальних досягнень учнів, визначених у програмі з певного предмету.

РН11 Здатність до проведення уроків в початковій школі, аналізу уроку щодо досягнення його мети й завдань, оцінювати ефективність застосованих форм, методів, засобів і технологій.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин (денна/заочна)
лекції	14/6
практичні	32/10
самостійна робота	74/104

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4,5	013 Початкова освіта	2,3	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
<u>Змістовий модуль 1</u> Теоретичні основи методики трудового навчання в 1-4 класах загальноосвітньої школи <u>Тема 1.</u> Теоретико-методологічні засади методики трудового навчання і виховання молодших школярів План 1. Мета, завдання і зміст курсу «Методика трудового навчання». 2. Загальні основи сучасного виробництва, його	Лекція, самостійна робота;	№ 5, 8, 9 із списку базової літератури; 3, 5 (допоміжна)	Опрацювання нормативних документів	5б. (вибірково під час опитування)	Згідно з розкладом занять, екзамен

<p>особливості. Техніко-технологічні та організаційно-економічні основи трудової діяльності людини.</p> <p>3. Пропедевтика професійної орієнтації молодших школярів.</p> <p><u>Тема 2.</u> Психолого-педагогічні основи трудового навчання молодших школярів. Зміст трудового навчання учнів у початкових класах загальноосвітньої школи</p> <p>План</p> <p>1. Соціальні, фізіологічні та психологічні засади трудового навчання дітей молодшого шкільного віку.</p> <p>2. Навчання, виховання і розвиток учнів 1-4 класів на уроках праці.</p> <p>3. Короткий нарис історії впровадження трудового навчання в загальноосвітній школі.</p> <p>4. Мета, завдання та зміст освітньої галузі “Технологія” Державного стандарту початкової ланки освіти.</p> <p>5. Програма “Трудове навчання” для початкової школи: мета, завдання, принципи, структура, зміст та основні науково-методичні ідеї.</p>	<p>Лекція, самостійна робота;</p>	<p>№ 1, 6 із списку базової літератури; 1, 3 (допоміжна);</p>	<p>Опрацювання теоретичних питань, аналіз стандарту та програм, виконання завдань</p>	<p>5б. (вибірково під час опитування)</p>	<p>Згідно з розкладом занять, екзамен</p>
<p><u>Тема 3.</u> Організаційно-методичні основи обладнання і проведення навчальних занять з праці в початкових класах</p> <p>План</p> <p>1. Вимоги до обладнання робочої кімнати для занять з трудового навчання учнів 1-4 класів.</p> <p>2. Основні санітарно-гігієнічні норми та вимоги безпеки праці для молодших школярів.</p> <p>3. Навчально-методичне забезпечення навчально-</p>	<p>Лекція, самостійна робота;</p>	<p>№ 1, 3, 4 із списку базової літератури; 2, (допоміжна);</p>	<p>Опрацювання теоретичних питань, аналіз підручників, розробка наочних посібників</p>	<p>5б. (вибірково під час опитування)</p>	<p>Згідно з розкладом занять, екзамен</p>

<p>виховного процесу. 4. Форми організації навчальної діяльності молодших школярів на уроках праці, особливості їх застосування. <u>Тема 4.</u> Методи навчально-виховної роботи з трудового навчання учнів початкових класів План 1. Системи професійного та трудового навчання. 2. Класифікація методів трудового навчання. 3. Характеристика методів, що визначаються за джерелами інформації. 4. Репродуктивні та активні методи у трудовому навчанні молодших школярів. 5. Інструктажі у трудовому навчанні учнів 1-4 класів. <u>Тема 5.</u> Планування навчально-виховної роботи та підготовка вчителя до проведення уроків праці в початкових класах</p>	<p>Лекція, самостійна робота;</p>	<p>№ 1, 3, 4 із списку базової літератури; 1, 2, 3 (допоміжна);</p>	<p>Опрацювання теоретичних питань</p>	<p>5б. (вибірково під час опитування)</p>	<p>Згідно з розкладом занять, екзамен</p>
<p>План 1. Загальнодидактичні вимоги до уроків праці. 2. Проведення на уроках дослідів, спостережень, розрахунків, лабораторних робіт. 3. Специфіка уроків трудового навчання в початкових класах. Дотримання основних методичних вимог на уроках праці в початкових класах. 4. Попередня (перспективна) підготовка вчителя до уроку праці. Принципи планування навчально-виховної роботи. 5. Зміст безпосередньої підготовки вчителя до уроку трудового навчання.</p>	<p>Лекція, самостійна робота;</p>	<p>№ 1, 10, 11 із списку базової літератури; 1,2 (допоміжна);</p>	<p>Розробка календарних планів</p>	<p>5б. (вибірково під час опитування)</p>	<p>Згідно з розкладом занять, екзамен</p>
<p><u>Тема 6.</u> Теоретико-методичні основи про ведення уроків праці в 1-4 класах План 1. Типологія та структура уроків трудового навчання.</p>	<p>Лекція, самостійна робота;</p>	<p>№ 3, 4,6 із списку базової літератури; 1, 2, (допоміжна);</p>	<p>Розробка конспектів уроків</p>	<p>5б. (вибірково під час опитування)</p>	<p>Згідно з розкладом занять, екзамен</p>

<p>2. Психофізіологічні та методичні основи формування трудових умінь і навичок.</p> <p>3. Поняття “продукт праці”. Вимоги до продуктів праці учнів 1-4 класів.</p> <p>4. Основні способи ознайомлення дітей з майбутніми виробами.</p> <p>5. Методика формування уміння планувати трудовий процес.</p> <p>6. Особливості та критерії оцінювання навчальних досягнень учнів на уроках трудового навчання.</p> <p>7. Особливості організації навчально-виховного процесу з праці в малокомплектних школах.</p> <p><u>Тема 7.</u> Позакласна та позашкільна робота з трудового навчання</p> <p>План</p> <p>1. Завдання та основні принципи організації позакласної роботи з праці та техніки безпеки з молодшими школярами.</p> <p>2. Зміст та форми організації позакласної роботи з трудового навчання і виховання учнів початкових класів.</p> <p>3. Значення екскурсій у досягненні мети трудового навчання та виховання молодших школярів, методичні вимоги до організації та проведення екскурсій на виробничі об’єкти.</p> <p><u>Змістовий модуль 2</u></p> <p>Практичні роботи в навчальних майстернях з методикою трудового навчання.</p> <p><u>Тема 1.</u> Завдання і зміст практичних робіт у навчальних майстернях.</p> <p><u>Тема 2.</u></p> <p>Конструювання виробів з паперу і картону</p> <p>Папір і його властивості</p> <p><u>Тема 3.</u></p>	<p>Лекція, самостійна робота;</p> <p>лекція, практичне, самостійна робота</p> <p>Практичне, самостійна робота</p>	<p>№ 1, 6,10 із списку базової літератури;1 (допоміжна);</p> <p>№ 1, 2,10 із списку базової літератури</p> <p>№ 1, 2, 4 із списку базової літератури;4 (допоміжна);</p> <p>№ 1, 2,4 із</p>	<p>Опрацювання теоретичних питань, розробка заходів</p> <p>Опрацювання теоретичних питань</p> <p>Виготовлення виробів</p>	<p>5б. (вибірково під час опитування)</p> <p>Максимальна оцінка (5 балів)</p> <p>Максимальна оцінка (5 балів)</p> <p>Максимальна</p>	<p>Згідно з розкладом занять, екзамен</p> <p>Згідно з розкладом занять, екзамен</p>
---	---	--	---	---	---

Розмічування , вимірювання та контроль у процесі обробки паперу і картону.	робота	списку базової літератури;1 (допоміжна);	Виготовлення виробів	оцінка (5 балів)	
<u>Тема 4.</u> Згинання та складання виробів з паперу і картону. Орігамі в конструюванні виробів з паперу.	Практичне, самостійна робота	№ 1, 2,4 із списку базової літератури;1 (допоміжна);	Виготовлення виробів	Максимальна оцінка (5 балів)	
<u>Тема 5.</u> Різання паперу і картону. Витинанки.	Практичне, самостійна робота	№ 1, 2,4 із списку базової літератури;	Виготовлення виробів	Максимальна оцінка (5 балів)	
<u>Тема 6.</u> Виготовлення картонажних виробів. Паперопластика у конструюванні виробів з паперу.	Практичне, самостійна робота	№ 1, 2,4,11 із списку базової літератури;	Виготовлення виробів	Максимальна оцінка (5 балів)	
<u>Тема 7.</u> Палітурні роботи. Художнє конструювання книжкового блоку.	Практичне, самостійна робота	№ 1, 4,10 із списку базової літератури;	Виготовлення виробів	Максимальна оцінка (5 балів)	
<u>Тема 8.</u> Волокнисті матеріали, нитки і тканини	Практичне, самостійна робота	№ 1,2 4,10 із списку базової літератури;	Виготовлення виробів	Максимальна оцінка (5 балів)	
<u>Тема 9.</u> Конструювання і виготовлення виробів з ниток, шнура і сутажу. Художнє в'язання та плетіння.	Практичне, самостійна робота	№ 1, 6,10 із списку базової літератури;1 (допоміжна);	Виготовлення виробів	Максимальна оцінка (5 балів)	
<u>Тема 10.</u> Конструювання і виготовлення швейних виробів.	Практичне, самостійна робота	№ 1, 2,4,11 ізсписку базової літератури;4 (допоміжна);	Виготовлення виробів	Максимальна оцінка (5 балів)	
<u>Тема 11.</u> Деревина у художньому конструюванні.	Практичне, самостійна робота	№ 1, 6,10 із списку базової літератури;4 (допоміжна);	Виготовлення виробів	Максимальна оцінка (5 балів)	
<u>Тема 12.</u> Обробка металу.	Практичне, самостійна робота	№ 1, 4,7із списку базової літератури;2 (допоміжна);	Виготовлення виробів	Максимальна оцінка (5 балів)	
<u>Тема 13.</u> Обробка пластмас.	Практичне, самостійна робота	№ 1, 4,7 із списку базової	Виготовлення	Максимальна оцінка (5	

Тема 14. Пап'є-маше, глина, пластилін у художньому конструюванні.	Практичне, самостійна робота	літератури; № 1, 4,6 із списку базової літератури;1 (допоміжна);	виробів Виготовлення виробів	балів) Максимальна оцінка (5 балів)
Тема 15. Конструювання виробів із природних матеріалів.	Практичне, самостійна робота	№ 1, 6,10 із списку базової літератури;1 (допоміжна);	Виготовлення виробів	Максимальна оцінка (5 балів)
Тема 16. Технічне моделювання і конструювання виробів.	Практичне, самостійна робота	№ 1, 2,4 із списку базової літератури;4 (допоміжна);	Виготовлення виробів	Максимальна оцінка (5 балів)

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю” Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). Загальні 100 балів включають: 25 балів за практичні заняття; 25 балів за самостійну роботу; 50 балів за екзамен. https://knni.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/43/2019/12/Положення-про-організацію-освітнього-процесу-та-розробку-основних-документів.pdf
Вимоги до письмової роботи	
Семінарські заняття	Навчальним планом не передбачені
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів

7. Політика курсу

<p>Вивчення навчальної дисципліни «Методика трудового навчання» передбачає: виконання завдань згідно з навчальним планом; підготовку до практичних занять та їх виконання; засвоєння основних операцій з обробки різних матеріалів ручними інструментами; методики конструювання, виготовлення виробів; роботи в інформаційних джерелах; опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути зваженими, уважними та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу. Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання завдань із теми. Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він повинен скласти тести і тільки тоді буде допущений до складання іспиту. Відслідковується викладачем плагіат, що регулюється положенням про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</p>
--

8. Рекомендована література

Базова

1. Веремійчик І.М. Методика трудового навчання в початкових класах. / І.М. Веремійчик. – Тернопіль, 2007.
2. Хорунжий В.І. Практикум в навчальних майстернях з методикою трудового навчання./ В.І. Хорунжий– Тернопіль. : Астон, 2012.
3. Степанова Л.В. Методика трудового навчання в початкових класах: навчально-методичні матеріали. - Ч.1./ Л.В. Степанова– Івано-Франківськ, 2007. – 80 с.
4. Степанова Л.В. Методика трудового навчання в початкових класах: навчально-методичні матеріали. –Ч.2. / Л.В. Степанова – Івано-Франківськ, 2008 – 90 с.
5. Нова українська школа: poradnik для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
6. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні: [навч.-метод. посібник] / [за заг. ред. О.М.Коберника, Г.В.Терещук]. – Умань: СПД Жовтий, 2008. – 212 с.
7. Технології: 10 кл.: підручник / О.М.Коберник, А.І.Терещук, О.Г.Гервас [та ін.]. – К.: Літера ЛТД, 2010. – 160 с.
8. Державний стандарт початкової освіти. Прийняття від 21 лютого 2018 р. № 87. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>
9. Закон України Про освіту. Прийняття від 05.09.2017 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
10. Методика трудового навчання: проектно-технологічний підхід: [навч. посіб.] / [за заг. ред. О.М.Коберника, В.К.Сидоренка]. – Умань: СПД Жовтий, 2008. – 216 с.
11. Нісімчук А. С. Сучасні педагогічні технології : [навч. посібник] / Нісімчук А. С., Падалка О. С., Шпак О. Т. – К. : Просвіта, 2000. – 363 с.

Допоміжна

1. Книга вчителя трудового навчання: Довідково-методичне видання / упоряд. С.М.Дятленко, – Вид.2-ге, доповн.–Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. – 464 с.
2. Андрощук І. Л., Коберник О. М. Технологічна підготовка старшокласників сільських загальноосвітніх навчальних закладів: теорія і методика. Монографія. – Умань: СПД Жовтий, 2008. – 240 с.
3. Бербец В. В. Діагностування навчальних досягнень учнів в процесі трудового навчання: сутність, критерії, методика: Монографія. – Умань: РВЦ «Софія», 2008. – 130 с.
4. Довідник учителя трудового навчання та креслення в запитаннях та відповідях / Упоряд. С.М.Дітленко, Б.М.Терещук, Н.Б. Лосіна. – Х. : Веста: Видавництво «Ранок», 2006. – 608 с.
- 5.Короткий текстологічний словник–довідник / [упорядник Л.Т. Коваленко]. –К.: Грамота, 2008. – 160 с.

Викладач Федюк Ю.І.